

RAS ŞAMRA ÇİVİ YAZISI ALFABESİNİN BAŞLANGIÇ TARİHİNE DAİR

Çeviren:
Muzaffer Yürük

Profesör Dr. *H. Th. Bossert*
İstanbul

Ras Şamra {1} çivi yazısı alfabesi 29 şekli ihtiva eder. Bunlardan 26 sı sessiz ve 3 ü sesli şekillerdir. Yazı soldan sağa doğrudur. Herbir kelime amudi çizgilede birbirinden ayrılmıştır. Çivi yazılarının şekilleri nisbeten basitcedir: 3 şekil bir, sekiz şekil iki, 9 şekil üç, S şekil de 4 çividen teşkil edilmiştir. Yalnız, 4 şekil, 4 ten ziyade olan çivilerden ibaretir. Bunlardan birisinin 5, ikisinin 6, birisinin 7 çivisi vardır. Bu yazıdan şimdiye kadar, bizce meçhul olan Şimal - Gaubi semit ve "Şubarnı" dilinde metinler yazılmak suretile istifade edilmiştir. Mevzu bahis harflerle yazılan metinler, umumiyet itibarile İsadan evvel, 14 - 12 nci asırlara ait olsa gerektir. Bu yazı Bauerin, Dhorme'in ve Virolleaud'nın sarfettikleri büyük emeklerle deşifre edildikten sonra, geriye bu mütakamil yazının imnenseini halletmek meselesi kalyondu. Bu ağır meseleyi halletmek için, bundan kısa bir müddet evvel yalnız, Frich Ebeling (Zur Entstehungsgeschichte des Keilschriftalphabets von Ras Schamra SPAW 1934, 111) bir tecrübeye girişti. Erich Ebeling, giriştiği bu tecrübe neticesinde meseleyi hallettiğini zannetti. Bu zatın kanaatine göre, Ras Şamra alfabesi bayağı Babilonca çivi yazısı heca şekillerinden alınmış veyahut ta inkişaf ettirilmiştir. Bu yazı kabul ediliuken de, Babilonca heca şekillerindeki vokaller atılmış ve sessizler kıymetlerini oldukları gibi muhafaza etmişler. Yazı inkişaf ederken, şekiller amudi ve ufki ikemeler ile basitleştirilmiştir. Bazı şekiller de birbirine benzer olduklarından karıştırılmaları için, 90 derece meylettirilmiştir. Mühimsenilen şey, Babil birinci hanedanı zamana ait olan bazı şekillerin Ras Şamra yazısının esasını teşkil etmiş olmasıdır. Binaenaleyh bu hesaba gölle Ras Şamra alfabesinin İsadan evvelki 2000 inci senede neşet etmiş olması lazım geliyor demektir. Halbuki şimdiye kadar malum olan en eski alfabe yazısı, İsadan evvel 13 üncü asrın sonlarına doğru icrayı hükümet eden Byblos Kırallı Ahiranun lahtı

[1] Ras Şamra, Şimali Suriyededir. Tahminen Kıbrısın Şark burununun karşısına düşer. Fransızlar, birkaç senedenberi gayet verimli bir hafriyat yapmışlardır. Ras Şamralılar, İsadan evvel 2000 senelerinde yaşamışlar ve 1200 senelerinde de mahvolmuşlardır. Eski ismine (Ugarit) deniyor bu isme, çivi yazıları metinlerinde tesadüf edilmiştir. Yapılan hafriyat neticesinde, Fransızlar burada, çivi yazılarıyla yazılmış bir kütüphane irşfetmişlerdir. Bu münasebetle, şimdiye kadar malum olmıyan, bir Semit lisanı ve bir de Şubartu lisanı bulunmuştur. Şubartu lisanı denilen bu lisan, Hurce ile akrabadır. Bu hafriyat, bütün Eti meselesi için de büyük rol oynamıştır. Çünkü vaktile Ugarit - bir zaman için - büyük Eti devletine ait olan bir yendi.

üzeyindeki alfabe yazısıdır (Syria V, 1924 S. 153 ve sonrakiler). Lahtin üzerindeki yazı şekilleri evvelce bu yazının uzun bir tekamül devresi geçirdiği kanaatini veriyor. Binaenaleyh Ahiiram alfabe yazısının ilk devresinde, Ras Şamra alfabe yazısının da mevcut bulunduğuna hükümlenabilir demektir. Byblosla Ras Şamranın arası 200 kilometrelik {2} bir mesafe olduğu için, her halde, Ras Şamrada da, sofa doğru yazılan hu 22 harften ibarîet olan, alfabenin tanınmış olmasına kolayca kanaat geni:rilebilir. O zaman, Byhlostta da kelimeleri amudi bir çizgi çekmek suretile birbirinden ayırıyorlardı. Halbuki, çivi yazısı varken, böyle bir usul umumi}iet itibarile cari değildi. Buna mukabil, aynı usul le kelimeler, Girit - Mikenik ve Kıbrıs yazılarında bidbirinden ayrılıyordu.

Kıbrıs yazısının Ras Şamrahlara her halde yabancı olmaması lazımgelir. Çünkü, Kıbrıs Ras Şamradan görünülen bir yerdi. **Nitekim**, bundan bir müddet evvel de, Ras Şamrada, Kıbrıstan nakledilmiş ibirçok eşyalarla beraber, gene Kıbrıs kitabesini ihtiva eden madeni bir kap bulunmuştur. Şu halde.

§ (>00<1v)+ Dorit -A ()00(J .. -li<XUJ
 (xn111) -t &,n.- (JOO()
 (t.xll\) + J>ora• (XX)
 n (XJ<XI) T J)opft •DI (XI)
 Alxii> + Jora• C,oavJ
 fi (X II) l)ora• lill (xvn)
 T (1J-y (W .1+ 't (XXXV) t (flj
 / j ! / 11 = ?::Jl;:Cjehal;

(Şekil - 1)

Ras Şamra yazısının kaşifleri, kelimeleri birbirinden ayıran işaretleri her halde i;ivi yazısından almadığı anlaşılıyor.

Kıbrıs - Mikenik yazısı ile, Ras Şamra yazısının birbirine karabeti olduğunu Ras Şamra yazısındaki hiçbir işaret isbat etmediği için; fakat, benimsiştir gibi, böyle B) blos yazısıyla Bahri Sefit milletlerine ait yazı tarını kelime ayıran amudi işaretlerinin müşterek olduğu eğer kabul edilmiyor-

r'ı} Bu kanaat pek çabuk olarak kendini isbat etti, çünkü:

"Aynişşemis" denilen yerde, bir Ras Şamra tableti bulunmuştur.

"Aynişşemis" Ras Şamranın cenubuna düşer. 500 kilometre Ras Şamradan uzaktır.

Kudüsün de garbine düşer. Kudüse de uzaklığı 25 kilometredir.

(Bull. Americ. Sohools Ori nt. cilt 52, 1933, s. 4, cilt 1934, s. 18 !karılaştır.)

sa, en iyisi bir kanaat edinmek için, bu işaretin garbi semit "eski yazısında" kendini muhafaza etmiş olduğunu kabul etmek lazımdır; ki, ben de, Ras Şamra alfabe yazısını Finike yazısı olarak bu eski yazıya doğru ged götürmek istiyorum. Bu "eski yazı" yalnız ilini bir abstraksiyon değildir. Bundan birkaç sene evvel Byblos'ta bulunan bir iktabe tanıyoruz !ki bu iktabe (Syria XI, 1930, S. 1 ve sonrakiler), naşir Dumı-ndın hemen hemen tanıdığı gibi, birçok Finike alfabe prototiplerini ihtiva ediyor (Şek. 2). Fakat maalesef, yeni bulunan bu kitabenin bulunuş vaziyetine göre bir tarihi olmamakla beraber, en nihayet 2000 inci senenin ortalarına aittir olması lazımgelir Dunand (yukarda gösterilen eserde s. 5) ın yaptığı tasnife nazaran bu kitabede 38 şekil mevcuttur. Maamafih, **XXIX** ve

(Şekil - 2)

XXXVIII inci numaraların Dunandın listesinin aynı olduğu için bir şekil yüzünden bu rakamlar e silecektir. Dunand bir de şunun farkına varmadı iki: birçok işaretler "Dom" (diken) veya "yarım daire" ilavesile ıtahvil edilmişlerdir, fakat böylece yeni, bir işaret vücade gelmemiştir (şekil 1 ile karşılaştır) [1]. Bu 7 muad-

CJ Herkim Etice resim yazısındaki "diken" ve "yanmdaire" nin manasını anlarsa, benim iddiamı kabul edecek demektir. Yalnız, I. Gelb (AJSL 47, -s. 135 ve sonrakiler) in başka bir esastan tutturmuş olduğu gibi, herhalde yeni B blos :kitahesi.e füice resim yazılarının mut-laka biribiri'e münasebeti olduklarını düşünmemelidir. Kelimeyi biribirinden ayıran amudi çizginin "dikenin" Bathri Sefit havzasındaki muhtelif mevcut yazımlar arasında da aynen teamül şekline girmiş olduğu ,bugün, ,görölmektedir. Bu, Phaistosun diskusunda büyük bir rol oynyor (A. J. EVANS, Scripta Minoa, 1909, pl. XII ve XIII). Çünkü, bu orada kelimenin sonunda 8 muhtelif şekilde 15 defa tekrür ediyor. Hem lcel.imeler, Phaistosun diskusunda da biribirinden amudi çizgilerle ayrılıyor.

del şekli 37 ,rakamından çıkaracak olursak geriye asıl 30 şekil kalacaktır ki, aşağı yukarı Ras Şaımranıniki kadar bir şey mtuyor demelkti .

Burada, aradaki mevcut olması lazımgelen unsurlar eıksık olduğu için Finike şekillerinden ancak birkaçının BybLos yazısına çevrilmesi mümkün olabilir. Bu itibarla, Semitik :karakteri bu yeni kitabede ispat etmek güç bir şey olacaktır. Aynı zaimanda bu yazının, orada tavattun eden mevcut milletlerin lisan gurupuna da dahil olmuş olması, ga;p semitle;i:nin de alfabe yazılarına nümune olarak yardım etmiş hulunması ihtimali vardır. Yeni kitabenin frag- mentarilk vaziyetinin müsaadesi nisbetinde sık sDk kelime grupları ile bir araya gelmiyen, muhtelif şekilleri amudi çizgilerle birbirinden ayırmayı tecrübe et- tim. Bundan da maksadım: kitabeyi anlaşılabilir bir yola sokmaktı (şekil 2 ile karşılaştı) {1}. Bu ayırma ameliyesinin verdiği netice, kita:beni n bustrophedon değil, sağdan sola doğru yazı:lmış 0Lmasıdır. Küçük ladn har;flerile işaret ettiğim gruplardan birçoğu muhteılif satırlarda sJlk ,sDk geçen gruplardır. Ezcümle: a grupu 2 defa, ıb grupu 2 defa, (ıktalbenin ıbaşında ve ,sonunda) c gmpu 3 defa, d .grupu 4 defa, e grupu 3 defa, f grupu 4 defa, g gropu 4 ,defa, h grupu 2 defa, i grupu 1 defa (f nin varyantı), k grupu 2 deaf, l gru- pu 1 defa (n in varyantı), m grupu 2 defa, n grupu 1 defa tekerrür et- mektedir (1 in varyantı). Altıncı satırdaki g +d +i ve 9 uncu asırdaki g +,d +f bunları;;dan maada, 5 inci satırdaki f +g ve 8 inci satırdaki ,g+f aynı zamanda 7 inci satırdaki ı+m ve 8 inci satırdaki n +m grupları da dikkate değer gruplardandır. Eğer :bilhassa, grup m ,de (Geıbal) ismindeki bir ma- hallin adını ararsam de (şekil 1, son satırı ıkarşılaştı), grup m den daha evvel geçen grup l (satır 7) deki veyahut grup n (satır 8) de i bir ilahın adını, bir isimhas yahut bir ünvanı aramak mümkün müdür, lbunu kart'iyetle tesbit ede- mem. "Flexion" formalarının (i ile f, l ile n i ka;şılaştı) pek azı grupların sonun- da bulunuyor [2]. Bunlar karakterlerini bir türlü belli etmiyorlar. Aynı zamanda g dşaretininin kendi kendine bir kelime, bir Pre yahut Suffix olup olmadığını tefi.ık etmek te kabil olamıyor. Bu mesele, 8 inci satırdaki f ve h arasındaki ışıaet için ,de caridir. ıBenim noktai nazarıma göre; aynı cins yazıları ihtiva eden, hakiki şeklini ıtamamile muhafaza etmiş bulunan, daha başka bir kita- be ele geçmedikçe ıbu muammayı halletmenin imkanı yoktur. iddiamı ispata ka- fü gördüğüm Dunanın mukayese ettiği şekillerden yalnız, iki tanesini ele al- mak isterim. Bunlardan birisi Sameıkh, diğeri de Şindir. Samekh altı harfi, mutat olarak ifade ettiği manaya göre, bugün esas teşkil eden hieroglyph şekillerinin arasında bir esas ve bir "kaide" olarak kabul edeceğiz. Kurt Sethe her halde, Sinai yazısının hatırı için, Samekh şeklinde ve vücudu uzun ve amudi bir çizgi- den, aynı zamanda, mi:sbahları da 3 mai.l çizgiden ibaret olan bir balık (arapça Samak) şeklini görmek istemiştir (Nachr. d. Kgl. Ges. d. W. zu Göttingen,

[1] Yapılan bu ,taksimatla Dunanın editionu biraz daha tashih edilebilir.

(2) He.kim isterse, bur3Jya ait olarak gösterilen, P grupunu (satır 4) O iie (satır 9) yahut Q grupunu (Satır 10) R ile (Satır 10) mukayese eder. Mümkün olur da, böyle bir vaziyette tamamen .muhtelif kelimeler bulunursa, ve bunlarda sad3Jyahire uygun olursa, o ıaman ortada münakaşayı mucip bir hal yok demektir,

Phil. hist. Klasse 1917 s 446), fakat, bugün Sinai yazısı denilen böyle bir yazıdan kimse bahsetmemekte ve bu yazının da, Finike alfabe yazısının iptidai bir şekli olmuş olduğu hakikatine de yine kimse tarafından kıymet verilmemektedir. Ebrance Samaikh desteklemek demektir; alekser kurban dilinde "kaide" olarak kullanılmaya gelir (Asurce simaku ile karşılaştır). Yeni bulunan Byblos kitabesinden anlaşıldığına göre, Samekh hieroglyphi, bir mabede hediye olarak dikilen bir "destek" ının işaretidir. Hatta öyle ki, bu yeni Byblos kitabesinde yalnız destek olarak ve yahut ta hediyelerle beraber destek olarak mevcuttur (Şekil 1 deki son dan bir evvelki satırla karşılaştır). Eski Finike Samekh işaretinin elyevm muhafaza etmiş bulunduğu, iki kat adaklı masası oldukça karı teristiktir (Şekil 3, 1. satır karşılaştır). Bu işaret, Ras Şamra yazısında, da olduğu gibi çivi yazısına tebdil edilse idi, o zaman, ortadaki amudi bir çirvi, her bir tarafı 3 çivi ile çevrilmiş, bir şekil arz edendi. Binaenaleyh, fükrim'e göre, Ebelingin yaptığı gibi, arhaik çivi yazılarının yardımına lüzum kalma dan bu, Ras Şamra yazısı izah edilebilirdi.

Şin Hieroglyphi de aynı şeyi ihtiva etmektedir. Eski semit kitabelerinde olduğu gibi, sanrın üst çerçevesi dahilinde bulunan, bilhassa bu şekil ile, Dunand ispat etmek istediği usul hakkında bana bir kanaat vermiştir. Tam bir te vazün mevcut olmamakla beraber, her halde bu Hieroglyphin tamamile "diş" (hassatan 2 diş) manasına gelen esiki bir Finike şekli olması çok muhtemeldir. Sanırım ki bu şeklim çivi yazısına tebdil edilmesi Ras Şamraya tebdil edilişinden daha zor olacaktı (Şekil 3 deki satır 2 ile karşılaştır). Ras Şamra yazısı kaşifi büyük bir emekle Ras Şamra şekillerini basitleştirenken, hayretle görülecek şey, onun bilahare basitleştirilmiş yazı şekillerinin tabii, bir abstraction kabul edilmesi ve o suretle nazır itibara alınmasıdır. Bu sebepten ben, 3 üncü şekildeki Ahiram kitabesinin şekilleri arkasına, sonraki işaret şekillerini, icabında karşılaştırabilmek maksadile ilave ettim. Sonra ben, tanzim edilmiş olan 3 üncü şekilden bir fikir elde edilmesi için, bunları açık olarak meydana koymak isterim. Öyle zannedirim ki; bunların hepsi olmasa bile, hiç olmazsa bir kısmı olsun Ras Şamra yazısı bilmesini ihtiva etmektedir. Fikir tarihi bakımından enteresan olan cihet, 2 bin sene evvel, göz Hieroglyph'inin çivi yazısı mucidi tarafından bir çivi şekline çevrilmesi ve bu göz Hieroglyph'inin çivi şekline çevrilmiş olduğu aynı usulle, Ras Şamra yazısını bulunanın da aynı (göz) şekillerini: Ras Şamra yazısına tebdil etmiş olmasıdır (Mukayese: si şeklinin tekamülü bir göz güllesinin yandan görünüşündendir). Ras Şamra alfabesi hakkında müdekiklere umumi manada iki sual terettüp ediyor. Eski zamanda tam bir pılanla yazıyı basitleştirmek yok muydu ve bir unsurun (Papyrus, ağaç, deri ve saire) vasıtasile yazılması Lazımgelen ilmsif yazısının yine başka bir yazı unsuru (cereci çamuru) ile yazılan çivi yazısına tebdili misalsiz miydi?

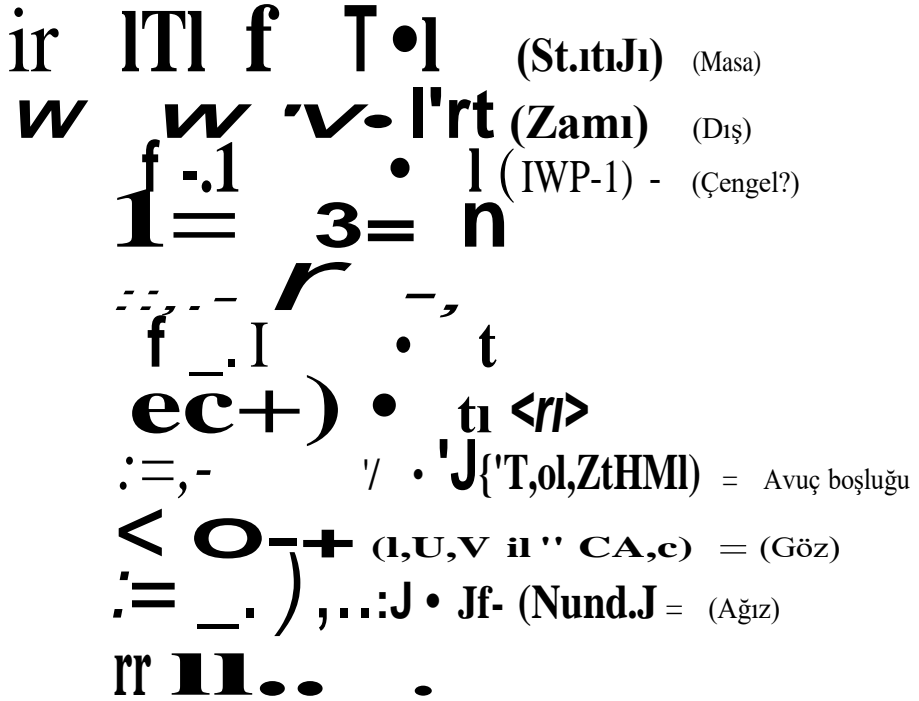
Babilonca çivi yazısına en iyi parallel Japonca yazısı oluyor. Japonca Babilonca gibi, Çinceden bambaşka bir tarzda bulunan yazı esası üzerine kurulmuş. Bunlar şekillerini itibarı ile Japonca olarak telaffuz edilmesi lazımgelen ideogramlardır. Fakat, morpheme'ler aynı zamanda bu şekillerden alınarak ıslah edilmiştir. Bu suretle Hieroglyphlerden, seslilerin kıymetlerini nazır itibarı al-

maksızın tek hecalı çince ikelimelerle edatr intihâ ve saire yazmak maksadile isti-fade edilmiştir. Hemen hundan bin sene evvelileri Japonların bu karışık ve öğ-renilmesi güç olan yazılarının yanında 2 hecalı yazılar vardı. Bunların birisi Katagana ve diğeri Hiragana di. Mevcudiyetleini itibarile, sesli veyahut fikir ifade eden çince ideogramma temas ediyot1du. Bunlar mürekkep bünyeleri itiba-rile de oldukça basit görünüyörlardı. Öyle ki, bugün esasî teşkil ,eden çince şe-killeri, nihayet onların henüz daha ortada bulunan müteakmil şekillerinden tanı-yabiliyoruz. Bilhassa, Katagana Çince şekillerden fevkaHide uzaklaştırılmış olma-sına rağmen Ras Şamra yazısına daima karşılık olarak gösterilebilir. Ebelingin çivi yazısından çevirdiği gibi de olsa, benim garp semit kursifile. tecrübe ettiğim gi!bi de olsa, bunların hepsi ibfodir.

Ras Şamra yazısının problemi ile, İran kuneus yazısının problemi aynıdır. Bu İran yazısı icadı İkinci Daraya "\\arsa bile bunların bir kısmı ya, Babilon-cadan, yahut ta, Eylamca çivi yazısından, diğerk bazı !kısmılar da, Semitçe Kursif yazılarından çevrilmiştir. Bazılarına göre de: İran çivi yazısının şuradan buradan alınmayıp, ayrıca serbest olarak icat edildiği söylenir. Honimiel burada haklı olrubilirdi. Yalnız, eski İran yazısı bir çivi şekline tebdil edilerek kursiv al-fabesi olsaydı (Ethnologie u. Geographie des alten Orients, 1926, 20 S. 202). O zaman, biz de kendi izahımızla en güzel bir münas,ebet elde etmiş olurduk. Şimdi, Hommelin Hypothesini izah etmeyi kafi görerek haikiki paraleli muha-fazaya bakallılll. Böyle bir münasebet bilakaydışart Ras Şamra ile, Kıbrıs kOılll- şuluğu arasında mevouttur. Kıbrıs heca yazısı, Asur hükümdarlığı zamanında çivi yamı karakterini bir müddet için muhafaza etti. (Mukayese: M; Schmid,t, epichor yazısı ile, Kıbrıs kitabesi deing.isi. 1876, Tablo VIII, N. , 4, 5, Cesnola, Salaminia 1884 s. 113 Şekil 123). Böyle olmakla beraber, Girit-Mikenik yazısından alınarak iyi bir şekle sokulmuş olan, Kıbrıs hoca yazısının çivi yazısı ite hiçbir münasebeti yoktur. Her halde, evvelce insanlar Girit - Mikenik yazısından haberdar değilken v-e Kıbrıs - Moonos yazı abi:deleri de ortada yokken, Brandis de (Monatsber. d. B. A. 1873, S. 649 ve sonrakJ,er) Deecke (Der Ursprung der kypr. Silbenschrift 1877) gibi, Kıbrıs yazısını çivi yazısına çevinmeği tecrübe etti. "Pa" şeklinin tesadüfi olarak bidbirine benzemesinden başka, ortada ispatı uygun olmasa lazımgelen hiçbir şeyi, ıbu, her iki alim de keş-fedememiştir. Deeckenin "karşılaştırmalan" öyle tetkikiik edilmiş.tir ki, ıbunlar onun Hypothesini ye!knazanda diskredite ,etmişlerdir. ,Bugün biz, Kıbrıs yazısı ile, çivi yazısı arasındaki mutabakat olmadığı hangi esasa göre hükmedildiğini biliyo-ruz. Bütün heca şekillerinin haikiki çivi yazı şekillerini .alabilmiş olmaları için, Kıbrıs şekillerinin çivi yazısına benzemesi lazımdı. Halbuki, bu benzeyiş o de-fece ileri gitmemiştir. Benzerleri ornamentlerde ,gizli kaldığından ve Asur hükümdarlarının da inkıraz bulması yüzünden ,bunlar ortadan kayboldu. Bu va-ziyet aynen şimdiki modern grafikçilerin, az bir emek sarfoderek, almanca harf-leri çince ve japonca stilize etmelerine çok benz.er. Çin v,e Japon, lireratürüne dair almanoa bazı eserler çıkıyor ki, bunların harfleri almanca olduğu halde Çince, Japonca gibi yazılıyor ve yine de oikunaklı oluyor. Bir yazının şeklini değiştirmek veyahut değiştirmek istememek oyuncak.tan ibarettir.

Ras Şamrada bu bambaşkadır. Orada, Babilonca çivi yazısı, mabet mekteplerinde büyük rol oynıyordu. İnsanlar, o zamanlarda, cereci çamuruna işe yarıyan bir yazı unsuru olarak alışmışlardı. Apayrı bir yazı unsuru ile yazılan garp semit alfabe yazısının, cereci çamuru ile yazılan, haddizatında yazılı- şında bir kolaylık olan, çivi yazısı şekline tebdil edilmesine teşebbüs etmek bukadar hayret etniye değer bir mesde midir?

Eski Finike şekillerinin yarısı Ras Şamra çivi yazı mda da tekerrür ediyor. Bu eski Finike şekillerinin geri ikalan diğer bir yansında, Prototipleri tamnmıyacak bir halde de olsa ve Ras Şamra yazısı da gerideki herhangi bir yazıya temas etse, aynı zamanda, bir kısmı Ras Şamra yazısında bir kısmı da,

(Şekil - 3)

Finilke yazısında bulunan birçok şekilleri ihtiva etmiş bulunsa, herhalde, Ras Şamraadki lazmgelen şekillerle münasebettar kılınmamalıdır [']. Yeni bulunan

(') Şayet noksan olan şekilleri tamamlamak için, çivi yazı şekilleri alınmışsa bunları tefrik edebilmek bence imkansızdır. Burada, çivi yazısı şekilleninin alındığını farzedecek olursak, ilk defa aklımıza gelecek olan ya vokal veyahut ta 2 defa tekerrür eden şekiller olacaktır. Bu şekiller, Bbelingin tasnifinde gözden geçirildiği takdirde (Nr. 2, 3, 11, 18, 23, 27, 29), bunların bütün mahiyeti itibarile çivi yazısından tebdil edildiği belli olur. Belki Ebeling, bu şekillerde hakiki bir iştirak bulmuştur. Ben ıburada her şeye rağmen *reybiyim*. Çünkü bütün bu değişiklikler modern bir gözle görüldüğünü zannediyorum, ve bana öyle

Byblos kitabesi, iböyle bir meselenin haline hemen hemen yardımcı gibi görünüyor. Çünkü, orada bulunan şekillerden yalnız bir kısmına, eski Finike şekilleri yazı, sı arasında .da tesadüf edilmektedir.

geliyor ki, isadan evvelki 2000 inci senenin "zihniyetine" (bu kelime birçok suiistimallere uğramıştır) her:halde uygun olmaması lazımdır. 2000 inci senede Babilon!arın .basit heca şekillerinden daha basit bir alfabe meydana getirmek kimin aklına düşerse arkaik şekillerin yardımına lüzum duyulmadan ve ,bu şekiller üzerinde bir değişiklik yapılmadan, aynı zamanda, bazı fonetik kıymetlerin yardımcı olmadan, Ras Şamraninkinden daha yararışlı bir alfabe vücade getiremezdi.